

SEZĂTOAREA

REVISTA DE FOLKLOR

Anul VII No. 4. — 1 Iunie 1902.

MEMBRII ÎNTEMEIETORI AI REVISTEI :

Ivan Adam, Constantin; I. Alimănițu inv., Hîrjopoli, Dorohoi; Protop. T. Balăgel, învățător, Ștefănești, Vileasa; I. Bontescu, învățător, Borovca, jud. Suceava; G. U. Burghel, deputat și avocat, Dorohoi; I. Cosmescu, inv., Buzăa, Ilfov; Gh. Ciomocică, Institut. Tr. Neamțului; V. Costacheanu, inv., Ploșcu, Suceava; T. Daniilăscu, inv., Lăzăra, Suceava; I. Dumitrescu, Buhoci, Bacău; Gustav Duperré, Krasieni, Suceava; Ștef. Filareț, inv., Buhoci, Bacău; P. Ilișargheanu, inv., Cătirgari-Bizetoni, Suceava; Arta Ciomocică, P. Herescu, inv., Gănești-Măliuș, Suceava; Vasile Hudică, inv., Bogdănești, Suceava; Sorălina Ionescu, institutor, Folticești, fost învățator școlar; T. C. Ionescu, inv., Păcșani, Suceava; Gh. Lăpășcu, inv., Văcăni, Suceava; M. Lupescu, Directorul orfelinatului agricol Ferdinand, Zoeleni, Tutova; Rada Mărinăscu, inv., Hama-I. Suceava; N. Mateescu, inv., Cărlig, Neamț; S. Măhălescu, inv., Buda Dolhusea, Suceava; D. Mindricel, inv., Mădăria-Dojoc, Vlășea; I. Morariu, profesor, Buzăa; I. Mrejeriță, inv., Crăciun-Broșteni, Suceava; I. T. Popovici, inv., Bostia, Iași; I. Postolachi, inv., Rădăuți, Botoșani; Radu Ștefănescu, inv., Priborani, Mureș; G. Rigo Turcoman-Ștefan, inv., Iași; Dim. D. Stoeneanu, București; Ioh. Ștefănescu, inv., Urziceni, Ialomița; N. Stolaru, inv., Zoeleni, Tutova; Hr. Tabacaru, Finunola, Bacău; I. Teodorescu, inv., Broșteni, Suceava; D-ra Maria Teodorescu, inv., Dolbani, Suceava; Gh. Teodorescu-Kirilcanu, licențiat în drept, profesor, Iași; A. Teodorescu, inv., jud. Tulcea; Simion Teodorescu-Kirilcanu, inv., Zoeleni, Tutova; U. Teodorescu, institutor, Roman; D. Teodorescu, normalist, Roman; S. Troșia, inv., Băltașeni, Neamț; Șt. Șt. Tuteșcu, publicist, Calafat; Hristian N. Tupu, profesor la liceul Unirii, Ploșcu; A. Vasiliu, inv., Târgușeni, Suceava; N. Vasiliu, inv., Păcșani, Suceava; Iuliu A. Zăncă, București; Paul Zărnopol.

FALTICENI

TIPOGRAFIA M. SAIDMAN

1902

Abonamentul: 3 lei pe an; 4 lei pentru străinătate.

A se adresa ori ce corespondență și abonamentele, D-lui Artur Gorovei, în Folticeni.

CUPRINSUL:

Coman Vinatorul, basm	Hristian N. Tapu
Descintece : De Bubă, de Junghiu, de Brin- că, de Dalac, de Deochi	Gh. Rudeanu
Cintece : Mizil Craiu.	Șt. St. Tuțescu
Note bibliografice	S. T. Kirileanu

DE LA ADMINISTRAȚIE

Cotizații plătite : G. Rigo, 6 lei ; Dim. D. Stoenescu, 2 lei.

Lista de subscripție

pentru ridicarea unui monument marelui nostru povestitor
Ion Creangă.

Suma din urmă	6 lei
G. Rigo, Turcenii-de-sus, Gorj	1 leu
	<hr/>
	7 lei

ȘEZĂTOAREA

Anul VII.

Folticenii, 1 Iunie 1902.

No. 4.

Coman Vinătorul

(Basm)

Cică a fost odată un împărat bogat, căruia să vinătorească mult îi plăcea, împărăteasa nu făcea copii, și cum se întâmplă, tocmai la adinea bătrânele triuli și ea un fecior de împărat de toată frumusețea. Fiind-că avea numai unul, împăratul ținea să-l crească în cele mai frumoase deprinderi, să n'aibă nici o apucătură rea, nici chiar vânătoarea, căci asta multe neajunsuri îi pricinuiseră lui de cînd era vînător.

Pentru asta, dăde poruncă aspră în toată împărăția, ca toți să ascundă puștile, pistoalele și ori-ce instrument cu care se face vânătoarea, și nimeni nu știa cauza acestei porunci, afară numai de împăratul și împărăteasa.

Trecu apoi multă vreme, pînă ce băiatul se făcu mare, frumos ca un fecior de împărat; și odată pînă cînd se plimba, împreună cu alți tineri, feciori de boeri, aude deodată o pocnitură; aleargă iute în partea aia, și cînd acolo, ce să vezi: era o nunță fărănească, și pesemne vr'un flăcău slobozise vr'o pușcă sau pistol. Întreabă el, feciorul de împărat, pînă unul, p'altul, nimeni nu spunea, c'apoi se gîndeau ei, dacă primarul ori zapciul ne amenință cu duba, dar mîie feciorul împăratului, trebuie să ne spinzure. — Iusă cînd băiatul spuse că-i dă iscalitura lui la mîină și cînd mai scoase și o mîină de aur din buzunar, atunci se arăta dintre cei de față un flăcăuș c'un pistol în mîină, și dîndu-i-l feciorului de împărat, îi arată cum trebuie să-l încarce și cum să-i dea drumul; iar el care mai degrabă alergă acasă și plin de bucurie arată împăratului ce găsisese el, și mai vesel că așa mîine nu se găsea în tot palatul. Împăratul, văzînd că de ce-l ferise nu scăpase feciorul lui, se duse cu el într'o magazie, îi alege o pușcă bună, cu care trebuia să meargă la vânătoare băiatul.

Azi o leacă, mîine o leacă, se iuvăța feciorul împăratului să

vineze mai-mai ca taică-su ; dar împăratul era bătrîn, era c'un picior în groapă și cu altul afară, într'o zi trebuia să dea și el ortu popei, și ziua asta nu fu departe. Înainte de a muri, însă lăsa, cu limbă de moarte feciorului, ca unde-o vrea să se ducă cu pușca, numai în Muntele Lionului să nu meargă, că acolo are să vadă și să auză ce n'a văzut și auzit de cînd este el. — Dar de, băiatul tot băiat, abia a așteptat să moară tătine-su, și s'a și fost pregătit să se ducă în muntele ăla.

Cînd acolo ce să vezi, pădure ca toate pădurele, și tot colindînd el p'acolo, dă de-o căprioară și o impușcă ; dar impușcă, că nu mai mișca nici sufla, nu era nimic însă care să-l înspăimînte ; se tot mira și el, de ce tată-su cu limbă de moarte îl oprise de-a merge acolo. Tot învîrtindu-se el p'acolo, i se făcuse toame ; lae și el un picior de căprioară, și-l frige la un foc, ce-l trînti la rădacina unui copac ; apoi îl rezemă de copac, așa cum era pus în frigare, și se duse la dăsași să seoacă piine. Cînd se întoarse înapoi, ce să vezi, ia piciorul de unde nu e ; și mai încolo, căprioara ce-o impușcase, fugea vie viuliță și alergînd îi zicea : „Hei, băete, nu m'a impușcat el Coman Vinătorul, că-î mai ghibaciu ca tine, dar tu!” — Asta a zis, și n'a mai văzut-o.

Asta, de, nu fuse nimic : dar vroia să știe băiatul cine e ăla Coman Vinătorul, și de aia plecă să-l caute și să vorbească cu el.

A colindat, băiatul nostru, trei ani de-a rândul, far' să dea de urma lui Coman : nu i-a rămas colțisor din împărăție necăulat. — Cînd se întorcea acasă, se întilnește pă drum c'un uncheaș bătrîn.

— Bună ziua fecior de împărat, a fost zis bătrînul.

— Mulțumim Dumitale, moșule, a răspuns băiatul, mirat că uncheașu ăsta știe că-î fecior de împărat.

— Dar ce vînt te-aduce p'aciei ?

— Ei, moșule, ce m'a adus pă mine nu mi-ai putea spune D-ta, cită lume am întrebat eu.

— Spune, moșicule, că, de, is bătrîn și știu multe.

— Caut pă Coman Vinătorul, zise băiatul cam supărat.

— Hei, păi cū sînt Coman, bată-te norocu, pă mine mă căuțat ?

— Tac), moșule, hăi ! da bine că te-am găsit ; de 3 ani de cînd te caut. — Îi spuse apoi feciorul împăratului cum a fost în muntele ăla, toată istoria lui.

— Hei, zise uncheașu, am fost și eu acolo, m'a necăjit și pă mine blestemata aia de căprioară ; cū cunosc pă tătine-tău, cū l'am învățat vinătoarea, ascultă să-î spun istoria mea.

— Eram la curtea lui tat-tu, cind într'o zi se arată în palatul lui o scorchie mare; ședea într'o odac sus și cit și-i ziuica de mare, n'avea alt lucru de cit să punca la fereastră și se peptăna.

Dar împăratul ce-mi zise sărmanul, D-zeu să-l erte, zice: Comane, iute vezi tu jigania asta urită de s'a arătat aci, în palatul meu, ori tu o omorâ pe ea, ori eu te omor pe tine: cind am auzit așa, parcă a căzut cerul pã mine, trebuia să ascult că nu te joct cu împăratul. A doua zi, cind ea să cheptăna la fereastră, hop și eu cit aci cu pușca, o iaș la ochi și trag în ea trei poștii de ole marl. Apoi întrebă împăratul: Ai omorit o? — Dară, îi răspund eu, trei poștii am băgat în ea. — A doua zi, ce să vezi, ea tot la fereastră, iar să cheptăna: de a doua oară însă tritulesc în ea 30 de poștii. A treia zi, aș! ce să omori pã dracu, ea tot la fereastră; bag acum 60 de gloanțe în ea; dar tot degeaba, că a patra zi numai ce-o auz vorbind: Hei, Comane, chinu-m'ăi tu 3 zile, dar și eu am să te chinuesc trei nopți. — Cind am auzit, ce să fac, am început să mă vael; m'auzi însă bucătăreasa, și ea mă datu să mă datu de trei ori peste cap, să mă fac o muscă de cal și să mă bag sub coada armăsarului din herghelie, că acolo nici dracu n'o intra. Așa făcui și scăpatu viu nevătămat. A doua seară mă făcui iar o muscă, și mă băgaui sub coada vierului din turma de porci; a treia seară unde era să mă mai ascund, dacă văzuui o văzuui, mă făcui un purice și mă băgaui chiar sub chiatra pã care ședea scorchia. Cind ea la două ceasuri din noapte, numai o auz pã ea că trăsnește dintr'un ghicui de 3 ori și ce să vezi, începe a roi la dracu din toate părțile, dar ea ce zise: — „Căutați-l bine în toate părțile p'aci pã lingă mine, că-l simț eui; nu l-ați găsit voi în două nopți, dar acum de nu l-ați găsi, ați pășit-o cu mine. Inima în mine era cit un purice, de frică. — Caută ei în sus, în jos, geabă, de mine nu pot da, nu le dădea în gînd c'o să fiu sub chiatra pã care ședea stăpînă-sa. Dacă văzu scorchia că de mine nu dă, începu ea: „Comane, Comane, ești de unde ești ascuns, că eu nimic nu și-oți face; ai fost om vrednic și pentru asta, iacă și tu și eui ca dar biciul ăsta fermecat, din care dacă trăsnești de trei ori, și se implinește ori-ce ai în gînd. N'apucă să isprăviască vorba și începu a chita cucușii de ziuă, și atunci cit te-ai șterge la ochi, nu mai văzuui un drac, dar nici scorchia nici piuă în ziua de azi; mă eu ești de sub chiatră și dindu-mă de trei ori peste cap, mă facui la loc om și luind bicișorul apucaș spre împărat, ducindu-mă veste imbucuratoare că de scorchie l-am scăpat.

Dacă mă văzuî cu puterea în mină, hai să mă însor și eu, să-mî fac căscioară; și azi una, mâine alta, pînă mă pomenesesc și cu tîrla întemeiată. Ce mai boîșori aveam, patru la număr; ce mai acareturi; ce mai nevastă; dar de vorba aia, bine a zis că nevasta îi dracu, numai coarnele îi lipsesc; s'amorezează, bat'o vina ei, d'un argat din curte; eu să bag de seamă, pace! pînă într'o zi mă văzuî fără dă biciu. Caută în sus, caută în jos, de loc! Cînd es afară, unde nu-l văd pe argătoiu meu cu biciu în mină și că trăsnește din el de trei ori și din om sdravăn, cum eram, mă pomenesesc un ciine mare ciobănesc. Dacă văzuî așa, plecaîu și eu. Uitam să spuî, eu eram așa ursit, că dacă cineva îmi zicea pă nume: Coman, să mă fac om la loc. — Tot mergeam eu așa pă drum, în dragu lelei, ajung la o stîună. Aci cîinii toîi sar la mine, și cit te-ai șterge la ochi, pă toîi i-am trîntit la pămînt. Ciobanii cînd m'au văzut așa voinic, ce și-au zis: „Voinic ciine ăsta, nu l-om putea momi la noi, că ăsta o să scape turma boerului“ — și cu mămăligă mă trase la stîna lor. — Turma asta era a unui boer bogat, și toate oile fatau într'o noapte, și atunci adormiau și ciobanii și cîinii, și niște lupi veniau și mînceau toîi mieii, de aia ziceau ciobanii că eu aş putea scăpa turma. Noaptea cînd oile trebuiau să fele se apropiă, atunci cam pă la mez de noapte și ciobanii și cîinii dormeau tuu, de puteai tăia lemne pă capul lor și nu se trezeau, atunci numai ce văzuî veniînd dintr'o parte un lup mare, după el altul și altul, o haită întregă: eu luîndu-i pă cite unu de ceafă, îi trînteam la pămînt de nu mai mișcau; a doua-zi, cînd se deșteptară ciobanii, eu eram cocoșat peste o grămadă de 42 de lupi. Mare le fu bucuria, cînd știau că și a boerului o să fie îndoită, aflînd că turma îi sporise îndoit.

Cînd a auzit boerul de mine, s'a gîndit că tot eu aş putea să-i scap și copilul, căci nevasta lui făcea în lie-care an cite un copil și n'avea nici unul, căci în noaptea cînd îl făcea, nu știu cine îl lua.

Așa, mă aduce boerul acolo la curtea lui, căci s'apropriase timpul cînd trebuia să facă nevasta, mă legă c'uu lăntus în odaia ei și ședeam acolo. Cînd veni noaptea aia, pă la mez de noapte ce să vezi, toîi adormeau tuu, și lăuză și moașă și toîi pazuicii, și numai venea un strigoiu, lua copilul și pleca, iar eu dacă văzuî așa, mă repezii să rup lăntul; mă repezii odată, de două ori, și a treia oară rupseîu și apucaîu pă urma strigoiului. — Cînd ești din curte, numai îl văzuî alergînd peste cîmpuri cu copilul în brațe: ce

ȘEZĂTOAREA

fugea el, dar ce fugeam eu, că numai îl ajung, îl lovesc odată cu cheptul; el tot fugea; îl lovesc a doua oară; nici giud de stat n'avea; cînd îl lovesc a treia oară, numai scapă copilul. — Atunci eu îl iaș și mă întore îndărăt; cînd se lumina de ziuă, intram și eu pã poartã cu copilul în gurã. Mare fu bucuria stãpinului cînd mă văzu, și nu știa ce să-mi facã de pãriturã de ghine. — Pune de mã zugrãvește, pã un zugrav, și tot nu era mulțumit, așa ballat cum mă făcuse, porunci să-mi facã un chimir, îl umplu de banî, și mi-l legã peste burtã, ca cel puțin să fie folosit stãpinul care m'avea pã mine; așa gîndea el.

Așa cum eram ballat și cu chimirul lucius, pornesc și eu spre casã. Cînd am ajuns, și cînd mă văzu nevasta, mult se mirã și ea, și plesnind de 3 ori din biciu, de astã datã mă făcu o caragaia. — Dacă văzuî că nu se îndurã de mine, îmi luașu iar lumea în cap și plecașu.

Cînd se făcea scarã, ajunsesem la curtea unui boer mare; asta cum mă văzu, mă și cunoșcu, și îndatã porunci argașilor să mă punzã viu nevãtãmat. Eu dacã am auzit așa, lasã că mai eram și ostent, am stat să mă priuzã, și eu cunoșteam boerul asta: era dusmanul ăluî cu turma, și asta avea iar un biciu fermecat, el trimbe lupi și el se făcuse strigoiu și fura copiii boerului.

Dacă mă priuse, puse și mă jumuli, apoi cum era atunci gerul în toiul ernei, de crãpa lemuele și petrele, mă muie într'un burlãu cu apã și mă afirnã afarã de afirnatul casei. A doua zi dimineașã, cînd mă luã, doar că mai sullam o leacã; a doua noapte tot așa îmi făcu; a treia noapte tot așa; dar cînd mă lua a treia oară, mult murisem de ger. Ce făcu el ce dresse pe lingã foc, mă înviorã; apoi mă puse pã masã și numai porni a-mi zice: „Hei, Comane, bine e așa? aste trei nopți să le îți minte: sint ale trei turele, cari mi le-ai dat cînd furasem copilul boierului“. — N'apucã să isprãveascã vorba, și cînd îmi zise pã nume, și săriș după moșu, om întreg cum fusesem la început. — Hei, îmi zise el, ia acum biciul meũ de colo, și trãsuește să vie al tău de-acasã. — Așa făcu, și numai ce-mi văzuî bicișorul venind de sbirnia: apoi burlãu-mi biciul și ziua bunã de la boer, plecașu cu inima veselã spre casã. — Cînd mă văzu nevasta, mult se minunã și alergã să-și ia biciul; dar ia biciu, dacã ai de unde, și unde îi chemai afarã pãntudoi, și pã nevastã și pã argat, și cînd trãsniș din biciu, îi curu pã ea o mãgãrișã și pã el un mãgar, și cil mi își ziuca de

mare, măgarul mirosea măgărița
Și așa am pățit, fecior de împărat.

(Din Trechești, jud. R.-Sărat)

Hristian N. Tapu

DESCÂNTECE

DE BUBA

IX 1)

Bubă roșatică, bubă turchează, bubă galbenă, bubă verde, bubă albă, bubă neagră, 99 de tube, 99 de feluri, să ești dă la [cutare] cu toate rușitele, cu toate junghiurile, d'o fi din scorbură, d'o fi din bobod, d'o fi din trestie, d'o fi din stutună, d'o fi din erăpătură.

(Se descintă de trei ori în apă neincepută, cu un fir de mătură, apoi se udă bolnavul și i se dă să guste puțin).

X.

Bubă albă, bubă neagră, bubă turchează, bubă mohorită, bubă verde, bubă albastră, bubă rea, ia-te după mina mea; în pământul te bag, în pământ să trăiești; pă (culare) să-l părăsești. Tu, bubă rea, fii bună ca pînea și dulce ca miera; tu, bubă rea, ești după mina mea, din inimă, din bojogî, din ficiași.

(Se desclută de trei ori cu un cuțit în rachiu, cu care se udă bolnavul și i se dă să bea).

Auzite de la Ioana Bobărica, din Căcănești, Argeș.

XI.

Bubă de oae, bubă de cal, bubă de vacă, bubă de găină, bubă de porc, bubă de gîscă, bubă de bivoli, bubă de cine, bubă de rață, bubă de 99 de feluri, cum se ia stelele după cer și roua după pământ, așa să se ia junghiurile, cușitătura din inima, din bojogî, din ficiași la (cutare), și să se ducă unde cocoș uu clută, unde popă nu toacă, unde lată nu joacă.

(Se desclută în apă cu busuioac și cu un cuțit, și-i dă de gustă).

Auzit de la Ioana Costăchioaca, din Căpari-Birsăști, Argeș.

1). Vezi vol. I, p. 57, 82, 83, 122, 120; vol. III, p. 193, 197; vol. V, p. 133.

ȘEZĂTOAREA

DE JUNGIU

IV 1)

Fugi junghiu iunjghiut, că'n cămăși te-am îmbrăcat; fugi junghiu iunjghiutor, că te'imbac în haine de futur. Toate junghiurile te-am chemat, el rău s-a'ntinat, de vîrf s-a'ntaplecat, din rădăcina s-a'ntuscant.

(Se descîntă de trei ori cu un cuțit, în partea unde e junghiul).

Auzit de la Ioana Bobăricea.

DE BRÎNCA

II 2)

Brîncă roșetică, brîncă turchează, brîncă verde, b. flistică, b. galbenă, 99 de brînci, 99 de feluri, să ești de la (cutare) cu toate junghiurile, cu toate răcoarele, cu toate floarele, cu toate cuțilele, din 207 case; de-o fi brîncă din scorboră, de-o fi brîncă din bohod, de-o fi din trestie, de-o fi din crăpătura pămîntului, să ești de la cutare și să fugiți.

(Se descîntă de 3 ori în apă nelucepută, cu un fir de mătură, și i se dă să bea).

Auzit de la Ioana Bobăricea.

III.

Pă mîncîlă în Hodorouă mare oaste se coboară; Măca Sînta Marie puse masă de malasă, toate bucele chemase, numai brîncă n'o chemase. Ea rău s-a'ntinat, de vîrf s-a'ntaplecat, din rădăcina s-a'ntuscant. Tu, brîncă cîncască, b. sirbească, b. țigănească, b. românească, să ești de la cutare; că dacă nu-ți ești; cu cuțitu te-oîd laia, cu secura te-oîd secura, la gînt te-oîd asvirli, cu ciocu te-or gluguli, cu ghiarle te-or rîli.

[Se descîntă de 9 ori, cu apă sîntă rachidă, cu un cuțit și un fir de mătură, făcînd o cruce peste apă, după ce isprăvește de descîntatul a noua oară. După aceea iulige cuțitul după usă, și-l lasă acolo cîlva timp; pe urîmă-l scoate].

Auzit de la Floarea Sărbătoare, din Cănești, Argeș.

1) V. vol. II, p. 87; vol. III, p. 114; vol. III, p. 191.
2) V. vol. II, p. 93.

ŞEZĂTOAREA

IV

Brincă zecce, b. nouă, b. 8, b. 7, b. 6, b. 5, b. 4, b. 3, b. 2, b. 1, b. nici unu, eū cu druga te îndrug, cu moara te macin, tu dă la (cutare) să eşi : din faţa obrazului, din creerii capului şi din toate mădulările, dă ori-ce fel de brincă-i fi : b. neagră, b. albă, b. roşie, b. albastră, b. turchează, b. galbenă, b. cenuşie, b. verde, b. perovie, ori dă ce fel i fi : din sfinte, din muma păduri, din miază-noapte, din mează-zi, din apus, din răsărit : dă ori-ce natură (?)-i fi, dă la (cutare) să piei, să seci, să te duci, (cutare) să rămie curat, luminat, cum D-zeu l-a lăsat leac.

Se descintă cu un fus şi un ghem dă îndrugătură şi cu nouă cărbuni, şi ocoleşti brinca cu ele Inapoï).

Auzit de la Sanda lui Marin Gabrian, din Rudeni, Argeş.

DE DALAC

Tu, sor cu buba şi sor cu ciuma, din boală veninată de dracu lăsată, din trupu lu (cutare) să eşi, să te topeşti şi să te isprăveşti, să fugi, să te duci în pădurile părăsite, în văile nelocuite. Nu înjunghia, nu cuşita, ci pă (cutare) il lasă curat, luminat, ca argintu stricurat, şi buba negoriei cu mincărime şi cu usturime în viutu turbat s-a amestecat şi l-a depărtat. Tu, dălacc, ia-ţi-l drace, că cu piatră pucioasă şi cu praf de puşcă te-oïu venina, şi cu usturoiū te-oïu ustura, din trupu (cutăruia) te-oïu depărta, şi (cutare) să rămie curat, luminat, ca argintu stricurat, cum Maica Precista l-a lăsat.

Se descintă lingă animalul bolnav de dălac.

Auzit de la Ioana Bobărica.

DE DEOCHI

XII 1)

Eşi dîochi dintre ochi, din creerii capului, din sgreiū nasului, din faţa obrazului şi te du peste nouă mări, unde civi nu latră, unde popi nu toacă, că acolo te aşteaptă două fete mari cu două mese 'ntinse, cu două facle aprinse ; iar (cutare) d'o fi dăochiat dă

1). Vezi vol. I, p. 57, 82 ; vol. II, p. 87 ; vol. III, p. 195 ; vol. IV, p. 36, 150 ; vol. VI, p. 93, 94, 95, 96.

om, să-i crăpe boașele, să-i cure pișatu, să se mire lumea dă el, dă ce i-o crăpat boașele și i-a curat pișatu: d'o fi dăochiat dă muere, să-i crăpe țifele, să-i cure laptele, să se mire lumea dă ea, dă ce i-a crăpat țifele și i-a murit copilul.

(Se descintă suflul în fața celui deochiat, și scuiptul în degete, îl trage pe frunte, pe la limple și pe vinele gitului).

Auzit de la Ioana Bobărica.

Culese de Gh. Rudeanu

CÎNTECE

456. — MIZIL CRAIU

Departe, vere, departe,
nu asară, alalteri sară
nemérit-a, tăbărit-a
tu curte la Mizil Craiū
firman de la 'mpărăție
să-i dea fiu de trupul lui,
să slujască Porției,
în poarta Țaligradului,
nouă ani și jumătate,
să plece pe zece frate.
Dară D-nu Mizil Craiū
n'avea fiu de trupul lui
să slujască Porției
poarta Țaligradului
înaintea împăratului.
Avea trei chetri de fete.
Da pe lume cum le chiamă?
Pe a mai mare Ilinca,
a mijlocie Danta,
a mai mică Mizilca.
Mizilcuța carte știe
lumele tată-în său scie.
Dară D-nu Mizil Craiū
așa tare să 'ntrista
dacă firmanu vedea.
Intra 'n casă suspiniind

eșă afară tot plingtud,
păr bătrîn dărăpăniind
și din cap și din obraz.
Grăia D-na Ilinca:
— Ce taică te-ai iutristat,
și tu taică te-ai măhniit,
au murgu țî-a 'mbătrînit,
aū de checiug țî-ai firșit?
Rău taică te-ai miluiț.
Grăia D-nu Mizil Crai:
— Of! Ieleo, o fică taică,
nici murgu n'a 'mbătrînit
nici haine n'am ponosit
nici de checiug n'am firșit;
da la mine mi-a sosit,
nu asar' alalteri sară
firman de la împărăție
să dau fiu de trupul meu
să slujască Porției
poarta Țaligradului
înaintea împăratului
nouă ani și jumătate
să plece pe zece frate.
Grăia D-na Ilinca:
— „Taci taică nu te 'utrista,
nu purta taică grija.

că de mine este purtată.
 Ado trei bărbieri bătrini
 să mă tundă ciocoeste,
 mă răcează cerchezește,
 și tu taică ca să-mi dai
 să-mi dai cal de călărie,
 pistoale de Vineție,
 săbioară de Mischie,
 aleasă din 7 mie,
 și tu taică iar să-mi dai,
 să-mi dai oaste 'ntr'ajutor,
 tot cinzeci de Iniceri,
 patru zeci Barcovienii ;
 și tu taică iar să-mi dai
 tot galbeni, tot vinetici,
 de cite cinzeci și cincă,
 să tot schimbă, să tot măninci,
 de checiug să nu te plingă;
 eu taică ca să slujesc
 ca să slujesc Porției
 poarta Taligradului
 înaintea Împaratului
 nouă ani și jumătate
 să plece pe zece frate,
 ca să slujesc în dreptate.⁶
 Dară D-nu Mizil Craiu
 de puternic ce era
 pe toate că le făcea.
 Ilincuța ce făcea ?
 la pe cal că 'ucăleca
 toată oastea o înclduia :
 ea înainte că pornea,
 oastea după ea venea,
 și mai mult că nu mergea
 pân' la podu de aramă.
 Dară D-nu Mizil Crai
 de puternic ce era
 el peste cap că să da
 mare lup că se făcea
 la cap de pod că eșea

să-î cerce vitejia.
 Dară D-na Ilinea
 sub cap de pod îl vedea,
 tare că să 'nfričoșă,
 calu 'ndărăt că-l frîngea,
 și cu oastea se 'ntorcea.
 Acasă că mi-ajungea
 armele le descărca
 într'un pat că se culca
 de la inimă ofta.
 Dară D-nu Mizil Crai
 cu D-na lui că vorbea :
 — „D' aoleo domnița mea
 noi, frate, că mi-am rămas
 și cu fetița slutilă
 și cu stujba nefăcută.“
 Iar de la inimă ofta
 cu palmele să bătea
 grăia D-na Darla :
 — „Nu te teme tăiculița
 ado un bărbier bătrîn
 să mă tundă ciocoeste
 să mă radă boerește ;
 lasă-mi ~~chica haiducească~~
 și pe mine să mă 'mbraci,
 să-mi dai cal de călărie
 pistoale de Vineție
 săbioară de Mischie
 aleasă din 7 mie
 numai Darda că mi-o știe :
 și tu taică iar să-mi dai,
 să-mi dai oaste 'ntr'ajutor
 cinzeci de Iniceri
 patru zeci de Gavaji mari,
 toți ficiori de agale mari,
 și tu taică ca să-mi dai
 să-mi dai galbeni vinetici
 de cite cinzeci și cincă
 să tot schimbă, să tot măninci
 de checiug să nu te plingă.

SEZĂTOAREA

Eu taică să slujesc
 să slujesc Porjiei
 poarta Țaligradului
 înaintea Impăratului
 nouă ani și jumătate
 să plece pe zece frate,
 ca să slujesc în dreptate.
 Dară D-nu Mizil Crai
 că puternic ce era
 pe toate că le 'mplinea.
 Dar Darda ce-mi făcea ?
 Toată oastea 'ncărdnia
 ea pe cal că 'ncăleca
 și 'nainte că mergea,
 oastea după ea venea.
 Mai mult că nu mergea
 pân' la podu de aramă ;
 dară D-nu Mizil Crai
 năsdrașan că mi-și era,
 el peste cap că să da
 mare urs că să făcea
 pe supt pod că mi-și intra
 să cerce vitejia.
 Dară Darda că-l vedea
 înimioara i sbura,
 ea calu 'ndărăt frîngea
 cu oastea 'ndărăt pleca,
 acasă că mi-ajungea,
 armele își descărea,
 și 'utr'un pat că să trîntea,
 de la inimă ofta.
 Dară D-nu Mizil Crai
 mai tare că să 'ntrista
 cu domnița lui vorbea :
 — „Of! leleo, domnița mea,
 noi frate că mi-am rămas
 cu fetițale slulite
 și cu slujba nefăcută.”
 Grăia D-na Mizilca :
 — Nu te teme, tăiculiță.

nu purta taică grijă,
 că de mine e purtată.
 Dar tu taică iar să-mi dai
 calu tău din linereață
 acuma la bătrineață.
 Și ado un barbier bătrîn
 să mă tundă ciocoeste
 mă râtează cerchezește,
 lasă-mi chică voinicească ;
 și tu taică iar să-mi dai
 să-mi dai oaste 'ntr'ajutor
 pe Buzestii amindoi,
 pe Căpreștii cîte trei
 că sint mai tari la răsbot,
 sau moartea Țătarilor
 și prăpădu Turcilor ;
 să-mi dai galbinii vinetici
 de cîte cînzaci și cînci
 să tot schimbî să tot mînuici
 de checiug să nu te plîngi.
 Și tu taică iar să-mi dai
~~boldeieuta~~ de sub masă.
 Eu taică să slujesc
 în Poarta Țaligradului
 înaintea Impăratului
 nouă ani și jumătate
 ca să plece pe zece frate
 ca să-mi slujesc în dreptate.
 Dară D-nu Mizil Crai
 mare grijă că-l băga
 de puternic ce era
 pe toate că le 'mplinea.
 Mizileuța ce-mi făcea ?
 Toată oastea mi-o stringea,
 ea pe cal că 'ncăleca
 adia că mi-și lua.
~~tată-său~~ că-i mulțumea,
 ea 'nainte că pornea,
 oastea după ea venea ;
 mai mergea, ce mai mergea

pân' la podu de argint.
 Dară D nu Mizil Crai
 el, peste cap că mi se da
 mare lulă să făcea
 supt cap de pod că intra
 la Mizil s'arata.
 Mizileuța că-l vedea;
 așa vitează erea
 ea că nu se înfricoșă,
 peste el năvală da.
 Mizileuța ce-mi făcea?
 Săbioara mi-o trăgea.
 de trei orî c-o fluștura
 și da capu ca să-î ea.
 Mizil Crai ce mi-și făcea?
 Ear om că se prefăcea
 în picioare că sărea
 pe obraz mi-o săruta.
 Mizileuța ce zicea?
 — „Rămai taică sănătos
 ca un trandafir frumos“
 — „Du-te taică sănătoasă
 ca o garoafă frumoasă.“
 Mizileuța ce-mi făcea?
 Pân' la mare că-m mergea,
 cu oastea ei să ducea,
 într'o corabie să suia,
 la Taligrad ajungea,
 la împărat că să ducea.
 Bună ziua că mi-și da,
 împăratu că-î mulțumea.
 S'apuea de mi-l sluja
 sluja astăzi, sluja mine
 sluja doi, trei ani de zile.
 Impărălița ce-m făcea?
 La Impărat c-o pira:
 — „Impărate, lumea mea,
 ast ficior al lui Mizil Crai
 de cînd, frate, ne slujește
 nici barba nu 'mpresurește

nici mustața nu-î mijeste;
 î e uitatu ~~tot curvesc~~,
 și-î e portu voinicesc
 căleătura fomeesc
 judecata 'n chip domnesc.
 Da Impăratu că'm grăia:
 — „Ah, Impărăteasa mea
 lasă-l piună dimineață;
 am cu el ca să mă plimb
 prin tirgu cu fusăle
 și 'ntr'al cu săbiile.
 Dac-o fi chip de fomee,
 nu fuscior că și-o alege:
 dac-o fi chip de voinic,
 o sabie și-o alege,
 o sabie de mischie
 s-o aleagă din șapte mic,
 numai el ca să mi-o știe.“
 Boldeicuța de sub masă
 ea, frate, că-mi auza,
 Mizileuțai că-î spunea
 toate vorbele-î spunea;
 iacă ziua se făcea
 cînd soarele răsărea
 frumos că să deștepta
 pe ochi negri să spăla,
 bea un pahar de cafea
 ș-o dulceață că lua
 și frumos că să'narma
 toată oastea o ncîrduia.
 Ea prin tirg că să 'mplimba,
 pingă fusă că-m trecea,
 nici samă nu le băga
 drept la săbiî că-m trăgea;
 o săbioară -și lua,
 o săbioară de mischie
 o alegea din șapte mic
 numai Mizileuța ni-o știe.
 Fuga la Impăratu da,
 sabia că strălucia,

peste mină că mi-o da,
 ș-odată că-m fluștorea
 și sta capu ca să-î ia.
 Impăratu să spăiminta
 machea măi,.... măsa
 ce viteaz este ăsta.
 o să-mi răpue vicața.
 Iar sluja astăzi, sluja mine,
 sluja ciucii, șase ani de zile.
 Da Impărăteasa ce-m zicea ?
 Cu împăratu că vorbea
 sama Mizileai lua
 numai ea mi-o cunoștea.
 — „Impărate, lumea mea,
 ăst ficioru lui Mizil Crai
 de cind, frate, ne slujește
 nici barba nu 'mpresurește
 nici mustața nu-î mijeste.“
 Impăratu că-î răspundea :
 — „Impărătița lumea mea,
 lasă-l piună dimineața,
 am eu el ca să mă 'mplimb
 prin tirgu cu furcile
 sau cu buzduganele.
 De o fi chip de Tōmee,
 o furchiță ș-o alege.
 Dac-o fi chip de voiuc,
 un buzdugan ș-o alege
 numai de optzăci de oca,
 la ciochină l-o punea.
 Boldeicuța de supt masă,
 ia frate că-mi auza,
 fuga la Mizileca da,
 pe toate că le spunea.
 Mizilecuța ce-m făcea ?
 Dimineața să scula,
 pe ochi negri să spăla.
 frumușel că să 'nharma,
 toată oastea o'ncirduia
 și prin tirg că să 'mplimba,

pingă furei că mi-și trecea
 nici samă nu le băga.
 La buzdugane mergea
 un buzdugan ș'alegea
 numai de optzăci de oca,
 în mină, frate, că-l lua
 de ~~bajeră-l~~ apuca,
 la ~~ciochină-l~~ atirna,
 și pe mușgu 'ucăleca.
 cu oastea lui că mergea
 la Impăratu ajungea.
 Mizilecuța ce-m făcea ?
 Cind la Impărat ajungea,
 buzduganu 'n mină lua,
 frumușel că-l răsucea,
 drept în sus că-l arunca,
 trei ceasuri că nu venea.
 în palmă că-l prijunea
 iar la ciochină-l atirna.
 Impăratu să spăiminta
 și de-aia că să mira.
 — „Machea... mună-sa
 ce viteaz o fi ăsta
 că-m răpue vicața“.
 Iar, sluja astăzi, sluja mine,
 sluja nouă ani de zile.
 Iar Impărătița ce zicea ?
 Da Impărătița e-o pira :
 — „Impărate, lumea mea,
 ăst ficioru lu Mizil Crai,
 de cind, frate, ne slujește,
 nici barba nu 'mpresurește,
 nici mustața nu-î mijeste
 și-î portu voinicesc,
 călcătura fomeesc,
 uitătura lot curvesc,
 judecata 'n chip domnesc.
 Impăratu ce zicea :
 — „Impărătițo lumea mea,
 tacî nu mă mai supăra

la el mine ca să merg
 și pe el ca să mi-l chem
 la baie să ne 'nbăiem
 trupșorul să ușurăm,
 atunci să ne cunoștem.
 Boldeicuța de supt masă
 ia, frate, că auza,
 fuga la Mizileca da.
 Mizilecuțai că-i spunea.
 Mizileca că să 'ntrista.
 Da Mizileca carte știe
 lumele tată-in său serie.
 Un firman că mi-și scria
 despre ta-său că erea.
 miucinos că mi-l făcea ;
 ea la împărat că-m pleca.
 împăratu ce mi-i grăia :
 — „Mă, ficioru lui Mizil Crai,
 amindoi ca să mergem
 la baie să ne 'mbăiem
 trupșorul să ușurăm”.
 Mizilecuța ce-m grăia ?
 — „Împărate, luminate,
 — firmanu că mi-l scotea
 pe masă că mi l trintea —
 Împărate, luminate
 ăst firman de la taica
 de la D-nu Mizil Crai,
 taica mi-a 'mbolnăvit
 și stă suflet ca să-i iasă,
 pe mine acas' m'adastă.
 Eū, frate, că Ț-am slujit
 nouă ani și jumătate
 a plecat pe zece frate
 cil Ț-am slujit in dreptate.
 Cind ai zice de năut
 frate, eū mi am socolit,
 eū prea bine Ț-am slujit”.
 Împăratu că-mi auza.

(Din Lipov, jud. Dolj).

nicī un drept că-mi mai avea
 Mizilecuțai drumu-i da ;
 oaste multă-i trimetea
 pe Mizileca o petrecea.
 Ciud la mare mi-ajungea
 in corabie să suea,
 oastea împăratului rămânea.
 Ea cu oastea că-m pleca.
 Ciud pe mare că-m pornea
 ilicele-ș descopcea
 țifă albe le spăla.
 Da oastea împăratului
 din margine să uita.
 Atunci că mi-o cunoștea
 că fomec că erea ;
 pe ei pe toți i-a stăpinit
 ia un cap de fomec.
 Ciud ai zice di-un năut
 dragostea nu i-a știut,
 Mizilecuța i-a stăpinit,
 hăla pe-ela să tăia,
 care 'n mare să 'nera
 Ea cu oastea ei pleca
 la ta-său că-mi ajungea :
 și ta-său că mi-o vedea,
 in brațe e-o prijucea,
 și 'n gură mi-o săruta,
 toți domniūi că mi-i strungea,
 boeri mari că-i aduna,
 mare zăfel că făcea,
 cu paharele că mi-și bea,
 de sănătate-i ruga :
 — „Să trăiască Mizileca
 că mi-a isprăvit slujba.”
 Vere și să isprăvea.
 Mă 'nchinau cu cinlecu
 ca și lupu cu eringu,
 cind vinători dobîndește
 își dă pkelea, să plătește.

Cules de Șt. St. Tuțescu.

Note bibliografice.

- Moldovan, Grigore** -- Roman Közmondások (Proverbele Românilor) Cluj. 1882.
- Vizoly, E. Z.** -- Sprichwörter des rumänischen Volkes. Pauciova. 1883.
- Schuller, Karl.** -- Aus der Walachei Rumänische Gedichte und Sprichwörter. 1851.
- Reinsberg-Düringsfeld, Otto von.** -- Die Sprichwörter der Rumänen in Vergleiche zu denen anderer rumänischen Völker. vol. I. 1865.
- Düringsfeld, Ida și Ott:** -- Sprichwörter der germanischen und rumänischen Sprachen. 1875.
- Karoly, Acs** -- Conversațiunii (In care 6 fețe se cuprind proverbe românești), Pesta. 1859.
- Hoitan, R. N.** -- Cetatea din codrul Sinaia. Ploești. 1898.

Cântece poporane potrivnice beției. culese de P. Gheorgheasa, cu un cuvânt înainte de A. C. Cuza, Focșani, 1902. — Cuprinde 37 cintece culese de însăși culegătorul și 26 cintece luate din colecțiile și de la culegătorii: S. C. Mindrescu, T. Balășel, Iarnik-Birsan, I. G. Bibicescu, I. Pop, Releganu, T. Burada, G. D. Teodorescu, Al. Vasiliu și din revistele „Familia” și „Sezătoarea”. Peste tot 59 de cintece, Cărticica se sfârșește cu *19 corbe adînci despre bauturi și beție*, care cuprind o întregă înțelepciune, izvorite din viața trăită și suferită de poporul nostru.

Această cărticică îți dă prilejul ca să arăți în rev. „Sezătoarea” că în literatura populară să găsește o parte înțeleaptă, morală, plină cu învățămintele, care trebuie aleasă și dată cu chibzuință, iarăși poporului, ca: *ale ta'e dintre ale tale și din popor adunate și iar poporului date*.

În aceasta *parte practică a literaturii populare*, se cuprind: cintece de leagăn, jocuri și jucării copilărești (fabula animalu) povești morale, poezii pop. religioase, morale, vitejești, și patriotice, legende și tradiții: toate bine alese și riuduite cu înțelepciune pot tucununa cu isbîndă munca celui ce va face asemenea lucrări. Cei ce nu cred că în literatura populară nu se găsesc părți morale și înțelepte, cetească cartea aceasta, care-i de folos nu numai popo-

Abonamentul: 3 lei pe an; 4 lei pentru străinătate.

A se adresa ori ce corespondență și *abonamentele*, D-lui Artur Gorovei, în Folticent.

CUPRINSUL :

Femeea cea proastă. poveste	C. Teodorescu.
Basmul lui Bucur hoțul	H. Țapu
Povestea pinei	Teodor Gr. Goilav
Bucătăria poporului	M. Lupescu
Cimilituri	Artur Gorovei
Cintece. culese de	A. Vasiliu, Leon Mrejeriu. M. Lupescu
Snoave	Gh. Popescu Ciocănel
Descintece :	
De mușcătură de șerpe	Gh. Rudeanu, I. D. Durău
De hube dulci, de luarea cuțitului, de riie, de muta pământului, de soare de sec, de dragoste. de tuse. de venin	Gh. Rudeanu
Pentru adusul laptelui	I. D. Durău
Note bibliografice	A. G.

DE LA ADMINISTRAȚIE

Cotizații plătite : I. A. Zanne, București. 6 lei.
